

- Με τον Γιώργο Στάθη και την Αθηνά Κρητικού
- With George Stathis and Athena Kritikou

- **Απομαγνητοφώνηση: Σελίδα 1 με 6 / Transcript: Page 6 till the end**

Απομαγνητοφώνηση

Ανδρική Φωνή: Είναι τα podcast του hoponinclusion.com

Αθηνά Κρητικού: Γεια σας είμαι η Αθηνά Κρητικού, ιδρύτρια και πρόεδρος του Σ.Κ.Ε.Π. Σήμερα φιλοξενώ τον Γιώργο Στάθη. Ο Γιώργος Στάθης είναι επαγγελματίας διερμηνέας Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας από το 2013. Είναι ιδρυτής και πρόεδρος της Κοινωνικής Εταιρείας “HandsUp Agency”, το πρώτο πρακτορείο διερμηνέων νοηματικής γλώσσας στην Ελλάδα. Το 2019 εξελέγη πρόεδρος του σωματείου διερμηνέων Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας.

Ανδρική φωνή: Αναπηρία; Μην κολλάς στα στερεότυπα. Για να μάθουμε να ζούμε μαζί σε έναν κόσμο για όλους.

Αθηνά Κρητικού: Γιώργο μου, σε ένα προηγούμενο podcast μιλήσαμε για εσένα, τι σε οδήγησε να αντισταθείς σε μια κοινωνία αδιάφορη και στα κίνητρα που σε ώθησαν να δημιουργήσεις τη “HandsUp Agency” το 2017. Τον Οκτώβριο του 2019, κυκλοφόρησε το πρώτο λογοτεχνικό σου βιβλίο με τίτλο “Η 7η απόγονος και τα δίδυμα πετράδια” από τις εκδόσεις Υδροπλάνο. Μίλησέ μας λίγο για το βιβλίο σου, για τη Θάλεια και για τον κωφό ήρωα του βιβλίου σου, τον Κίμωνα.

Γιώργος Στάθης: Λοιπόν, “Η 7η απόγονος...” να πούμε ότι ουσιαστικά είναι το πρώτο μου λογοτεχνικό βιβλίο, έχω ξεκινήσει και γράφω βιβλία από τα 13. Ήταν ένα μεγάλο κομμάτι μέσα μου, το οποίο ήθελα και αυτό να το αναπτύξω. Ουσιαστικά, εν συντομία, να πούμε ότι είναι η περιπέτεια μιας έφηβης - θα πούμε - γυναίκας, εντός εισαγωγικών γυναίκας, αργότερα γίνεται γυναίκα, η οποία ανακαλύπτει μαγικές δυνάμεις μέσα από ένα πετράδι, που έχει κληρονομήσει από την οικογένειά της. Ξεκινάει,

λοιπόν ένα οδοιπορικό που προσπαθεί να ανακαλύψει αν αυτές οι δυνάμεις την προσδιορίζουν εκείνες ή εκείνη ουσιαστικά χειρίζεται αυτές τις δυνάμεις. Προσπαθεί να καταλάβει ουσιαστικά ποια είναι η σχέση ανάμεσα σ' εκείνη και σ' αυτό το πετράδι. Μέσα σε αυτό το βιβλίο ήταν νομίζω αναπόφευκτο να μπει ένας χαρακτήρας κωφός για μένα γιατί όπως και εμένα μέσα στη δική μου τη ζωή οι κωφοί υπάρχουν και καθημερινά συνδιαλέγομαι με εκείνους, είναι κάτι τελείως φυσιολογικό και αυθόρμητο μέσα στη ζωή μου, έτσι ακριβώς έπρεπε να είναι και μέσα στο βιβλίο. Ήταν μια ευκαιρία να δείξω ότι σε ένα φανταστικό κόσμο φυσικά ένα άτομο με αναπηρία μπορεί να έχει θέση και μάλιστα μπορεί να διαδραματίσει και έναν πολύ σημαντικό ρόλο, δεν θέλω να κάνω spoiler. Ήταν μια ευκαιρία να δείξω και τη νοηματική, μέσα από το βιβλίο, και το ότι σε ένα μαγικό κόσμο ένα άτομο με αναπηρία έχει θέση.

- Φυσικά. Δε μου λες, ποια ήταν η ανταπόκριση του κοινού; Και θεωρώ επίσης ότι θα ήταν πολύ ενδιαφέρον στα σχολεία να δοθεί αυτό το βιβλίο γιατί είναι πολύ ενδιαφέρον να υπάρχει ένας χαρακτήρας ο οποίος είναι διαφορετικός από τους άλλους. Ποια ήταν η ανταπόκριση γενικότερα;

- Πρέπει να πω ότι πάρα πολύ κόσμο ξάφνιασε, παρόλο που δεν το περίμενα, ότι είχα έναν ρόλο κωφού μέσα στο βιβλίο. Εγώ το θεωρούσα πάρα πολύ αναμενόμενο ότι θα υπήρχε. Ήταν πάρα πολύ θετική ανταπόκριση και επίσης, ουσιαστικά μου είπαν ότι για πρώτη φορά μπορούσαν να δούνε πτυχές ενός κωφού ανθρώπου που δεν έχουν την ευκαιρία να τον δουν στην πραγματικότητα έξω στην κοινωνία. Θεωρώ ότι στην πραγματικότητα ναι, είναι πάρα πολύ σημαντικό τέτοια βιβλία να μπαίνουν όντως στο σχολείο και τα παιδιά να έρχονται μέσα από τον λογοτεχνικό κόσμο σε επαφή με ζητήματα που αφορούν την κοινωνία, όπως είναι για παράδειγμα η αναπηρία. Σε αυτό το σημείο να πω ότι πριν περίπου ένα χρόνο εκδόθηκε και το πρώτο παραμύθι μου, το οποίο ουσιαστικά έχει QR Codes, που μπορείς το παραμύθι να το ακούς, να το ακούσει ένα τυφλό παιδάκι, γιατί το διαβάζει ηθοποιός.

- Ποιος είναι ο τίτλος;

- Ο τίτλος είναι "Η Ρέιτσελ και τα μαγικά της (Μ)Παθήματα."

- Απίθανο! Είναι από τον ίδιο εκδοτικό οίκο;

- Τον ίδιο εκδοτικό, ναι. Και στο ίδιο παραμύθι υπάρχει επίσης QR Code που μπορείς να δεις το παραμύθι στη νοηματική, να δεις όλο το παραμύθι στη νοηματική. Αυτό θα μπορούσε πραγματικά να είναι ένα εκπαιδευτικό εργαλείο σε σχολεία.

- Το έχεις μεταφράσει στα Αγγλικά;

- Δεν έχει μεταφραστεί στα Αγγλικά ακόμα.

- Θα έπρεπε! Διότι είμαι σίγουρη ότι στο εξωτερικό υπάρχουν τέτοια βιβλία, στην Ελλάδα δεν υπάρχουν, φυσικά υπάρχουν πολύ λίγα, αλλά αξίζει τον κόπο. Και εσύ να προσπαθήσεις να μπεις στο διεθνή χώρο του παραμυθιού με διαφορετικούς ήρωες. Ποια ήταν η ανταπόκριση μεγαλύτερη με το πρώτο ή με το δεύτερο;

- Θα μπορούσα να πω ότι ήταν με το δεύτερο γιατί ήρθα σε επαφή με πολλά παιδάκια του Δημοτικού, τα οποία είχαν ενθουσιαστεί παρόλο που δεν είχαν κώφωση.

- Πώς ήρθες... Συγγνώμη που σε διακόπτω, αλλά πραγματικά με ιντριγκάρει, πώς ήρθες σε επαφή; Έκανες παρουσίαση στα σχολεία, ας πούμε;
- Ναι. Πήγα σε κάποια σχολεία και έκανα παρουσίαση και τα είδα στην πράξη, δηλαδή να μπορούν με το κινητό τους να σκανάρουν, γιατί όπως ξέρουμε όλα τα παιδιά από πολύ μικρά πλέον έχουν κινητό, και τα είδα να σκανάρουν τα QR Codes και προσπαθούσαν να καταλάβουν τη νοηματική, να κάνουνε διάφορες χειρομορφές που έκανε ο διερμηνέας προκειμένου να καταλάβουν ποια λέξη ήταν αντίστοιχα στη νοηματική.
- Απίθανο! Από ποια ηλικία, από ποια τάξη μάλλον ξεκίνησες;
- Είχα πάει σε μια Δευτέρα Δημοτικού, είχα πάει και σε Πέμπτη Δημοτικού. Οι αντιδράσεις ήταν διαφορετικές, αλλά έχω να πω ότι τις ωραιότερες ερωτήσεις τις δεχτήκαμε από Δευτέρα Δημοτικού.
- Δευτέρα δημοτικού, ε βέβαια. Εμείς το έχουμε ζήσει στο Σ.Κ.Ε.Π με τα μαθήματα στα σχολεία, δηλαδή με τον ανοιχτό διάλογο που κάνουμε στα σχολεία. Όσο πιο μικρά τα παιδιά, τόσο πιο ανοιχτά στη διαφορετικότητα. Μάλλον, δεν είναι ανοιχτά, είναι μέρος της ζωής τους, δεν βλέπουν τη διαφορετικότητα.
- Ακόμα δεν έχουν γεμίσει ταμπό τους τα μυαλά τους.
- Ακριβώς.
- Οπότε μπορούν να σε ρωτήσουν πράγματα τα οποία είναι αποστομωτικά, που δεν περιμένεις να σε ρωτήσουνε και επίσης αυτό που τους εξηγείς το αντιλαμβάνονται αμέσως, γιατί δεν έχουν ταμπό στο μυαλό τους ούτως ώστε να έχουν δημιουργήσει ακόμα αυτά τα “κουτάκια” που λέμε.
- Δεν μου λες, ήταν η επόμενη μου ερώτηση. Ταμπό, δηλαδή στον χώρο των κωφών και βαρήκων, ταμπό. Πώς και πόσο και πού υπάρχουν; Θεωρώ ότι είναι ένα μεγάλο θέμα, το θέμα των ταμπό. Το έχεις συναντήσει;
- Φυσικά! Μέσα από τη δουλειά μου επειδή είμαι - μπορούμε να πούμε ο διερμηνέας είναι η γέφυρα επικοινωνίας ανάμεσα σε ακούοντα και κωφό...
- Σωστά.
- Οπότε ακόμα και οι κρυφές σκέψεις, στον διερμηνέα έρχονται τελείως φανερές. Πρέπει να πούμε ότι ένας κωφός συναντάει ταμπό και στερεότυπα σ' όλη την καθημερινότητά του, από το να πάει να εξυπηρετηθεί σε μια δημόσια υπηρεσία, ο τρόπος που θα τον εξυπηρετήσουν είτε είναι καλός είτε κακός, ακόμα και στον καλό τρόπο και πάλι κρύβονται ταμπό, δηλαδή τον εξυπηρετούν με έναν τρόπο που ο ίδιος αυτός ο τρόπος έχει διάκριση.
- Μμ.
- Ακόμα και ο τρόπος που θα του δώσουν την προτεραιότητα, ο τρόπος που θα του μιλήσουν και θα του φερθούν, εμπεριέχει διάκριση.

- Ξέρεις, εμείς τι συνειδητοποιήσαμε στον Σ.Κ.Ε.Π.; Στην ουσία είναι η πιο δύσκολη αναπηρία. Γιατί; Διότι όταν συναντάς ένα άτομο με κινητική αναπηρία ή έναν τυφλό, το βλέπεις, το αντιμετωπίζεις, δηλαδή βλέπεις το αναπηρικό αμαξίδιο, βλέπεις ενδεχομένως το μπαστούνι ή ένα σκύλο οδηγό, οπότε προετοιμάζεσαι στο πώς να τον διαχειριστείς. Έναν κωφό δεν τον καταλαβαίνεις, έρχεται μπροστά σου ξαφνικά και αντιλαμβάνεσαι ότι δεν μπορεί να σου μιλήσει με τον τρόπο που εσύ γνωρίζεις και δεν τον ακούς καθαρά και εκεί παγώνεις λίγο. Δεν θεωρώ ότι είναι κακό το να παγώσεις, γιατί είναι μια καινούργια κατάσταση για σένα. Το θέμα είναι πώς το διαχειρίζεσαι.

- Για να σας δώσω ένα χιουμοριστικό παράδειγμα, το πώς παγώνει ο κόσμος όταν βλέπει ένα κωφό, είναι ότι πάρα πολλές φορές όταν ένας κωφός φτάνει στον γκισέ και προσπαθεί να εξυπηρετηθεί ο ακούοντας του απαντά στα Αγγλικά.

- Γιατί νομίζει ότι μιλάει Αγγλικά επειδή δεν τον καταλαβαίνει;

- Έχω την εντύπωση, γιατί καταλαβαίνετε από τα χρόνια της εμπειρίας πλέον έχω αρχίσει να μελετώ κάποιες συμπεριφορές για να καταλάβω τι ακριβώς συμβαίνει, θεωρώ ότι μάλλον ο ανθρώπινος εγκέφαλος, επειδή έχει συνηθίσει σε κάτι άγνωστο, σε ένα κενό γλώσσας που υπάρχει, επικοινωνίας, να ανταποκρίνεται στα Αγγλικά, γιατί αυτή είναι η φυσική μας απάντηση σε όλα, όταν κάτι δεν το ξέρουμε, να μιλάμε στα Αγγλικά. Προφανώς στον κωφό θεωρούν ότι ο μόνος τρόπος για να συνδεθούν μαζί του είναι να του απαντήσουν στα Αγγλικά.

- Καλά είναι απίστευτο.

- Είμαστε πάρα πολλές φορές σε αυτή την αμήχανη θέση να εξηγήσουμε ότι ο κύριος είναι Έλληνας, απλά μιλάει νοηματική, δεν χρειάζεται να του μιλάτε στα Αγγλικά. Είναι κάτι αυτόματο και έχει συμβεί πάρα πολλές φορές. [γέλια]

- Γι' αυτό και επιμένω στο πόσο σημαντικό είναι να παρεμβαίνει κανείς στα σχολεία από μικρή ηλικία για να εξοικειώνει τα παιδιά με την έννοια της διαφορετικότητας. Νομίζω θα άλλαζε πάρα πολύ τις καταστάσεις αυτό.

- Κι εκεί θα ήθελα να επιστρέψω στο κομμάτι του παραμυθιού. Αυτός ήταν ο στόχος όταν το δημιούργησα, γιατί θεωρώ ότι αν έρθουμε σε επαφή με την προσβασιμότητα, με την αναπηρία από πάρα πολύ μικρή ηλικία, αργότερα θα είναι κάτι πάρα πολύ φυσιολογικό για εμάς.

- Ναι, εκεί το βλέπεις όταν σε μια οικογένεια υπάρχει ένα παιδί με αναπηρία, τα αδέρφια, η οικογένεια τελείως εξοικειωμένοι και δεν υπάρχει απολύτως κανένα πρόβλημα. Το ίδιο σε τάξεις που υπάρχει, συνυπάρχει ένα παιδάκι με αναπηρία, πάλι οι συμμαθητές δεν έχουν κανένα πρόβλημα. Έχετε κάνει κάποιες κινήσεις ως HandsUp ή εσύ ως Γιώργος Στάθης για να μπαίνετε πιο τακτικά σε διδακτική ώρα στα σχολεία, για να δείχνετε ας πούμε ή το παραμύθι ή κάποιες τεχνικές ή για να εξηγείτε τι είναι η νοηματική, πώς διαχειριζόμαστε...;

- Η αλήθεια είναι ότι, νομίζω όλοι το γνωρίζουμε, ότι το κομμάτι το γραφειοκρατικό δεν είναι πάρα πολύ εύκολο για να μπορέσεις να μπει στα σχολεία. Το παραμύθι ήτανε ένας δούρειος ίππος μπορώ να πω γιατί τα ίδια τα σχολεία...

- Ήταν ένα σωστό εργαλείο.

- ...ερχόντουσαν για να μου ζητήσουν να μπούμε σε αυτά, ενώ είναι πολύ πιο δύσκολο όταν εσύ ζητάς να μπει σε μια τάξη για να εκπαιδεύσεις για το κομμάτι της αναπηρίας, να πάρεις το οκ. Ενώ, όταν το ίδιο το σχολείο στο ζητάει ήταν πολύ πιο εύκολη η διαδικασία.

- Υποπεύομαι Αττική, έχεις δουλέψει μόνο με σχολεία στην Αττική;

- Σωστά.

- Γιατί η επαρχία θα είχε πάρα πολύ ενδιαφέρον. Να στείλεις σε μικρά χωριά, σε μικρές δομές, σε σχολεία που υπάρχουν μόνο 10 παιδιά ή 5 παιδιά να στείλεις αυτό το βιβλίο. Μπορείς διαδικτυακά να το κάνεις δηλαδή; Ή πρέπει να είσαι... υποθέτω πρέπει να είσαι και ο ίδιος ή κάποιος άλλος να εξηγήσει ακριβώς πώς γίνεται.

- Διαδικτυακά ναι, φυσικά θα μπορούσα απλά, το θέμα είναι ότι καλό είναι τα παιδιά εκείνη την ώρα να θέτουν τις απορίες τους και να υπάρχει μια αλληλεπίδραση.

- Σωστό.

- Είχε γίνει όντως μια διαδικτυακή, μπορούμε να πούμε παρουσίαση με Θεσσαλονίκη, με σχολείο το οποίο όντως μου έθεσε διάφορες ερωτήσεις, αλλά και πάλι δεν το ένιωσα το ίδιο γιατί δεν είχαμε αυτή την επαφή, όπως με τα παιδιά στην Αττική, που στο τέλος θέλουν να σ' αγκαλιάσουν, θέλουν να σε ρωτήσουν πράγματα, να κάνετε μαζί νοηματική. Όλα αυτά νομίζω προσδίδουν.

- Θα μπορούσε σε κάποιες τάξεις να υπάρχει και μάθημα νοηματικής, δηλαδή θα μπορούσε να είναι μέρος μιας διδακτικής ώρας, δεν σου λέω να μάθεις τη νοηματική, πραγματικά γιατί θέλει πάρα πολύ χρόνο. Καταρχάς πόσο χρόνο θέλει για να μάθεις νοηματική; Ας το πάρουμε από την αρχή.

- Θα μπορούσαμε να πούμε ότι για να μάθεις τη νοηματική σε ένα πολύ καλό επίπεδο επικοινωνίας είναι 4 χρόνια.

- Α, είναι 4 χρόνια;

- Είναι 4. Επιπλέον βέβαια η διερμηνεία μετά.

- Ναι, ναι, όχι απλά για τη νοηματική να μάθεις.

- Είναι 4 χρόνια. Παρ' όλα αυτά, η δική μου προσωπική άποψη είναι ότι όπως μαθαίνουμε Αγγλικά, θα μπορούσαμε κάλλιστα να μαθαίνουμε νοηματική στα σχολεία. Τουλάχιστον μια βασική επικοινωνία.

- 5 βασικά, μια καλημέρα, ένα αντίο δηλαδή...

- Δεν χρειάζεται να μιλήσουμε για πυρηνική φυσική, βασικά πράγματα.

- Όχι, όχι, ναι, ναι. Για να δείξεις και στον άλλον ότι έχεις κάνει την προσπάθεια για να μπει και στον δικό του κόσμο. Είναι πολύ πιο πολύ θέμα ενσυναίσθησης, θα έλεγα.

- Και είναι ένα κομμάτι της κοινωνίας μας που αναγκαστικά κάποια στιγμή θα βρεθείς σε επαφή, γιατί είναι μην είσαι προετοιμασμένος γι' αυτό;

- Βέβαια. Έχεις δει μια διαφορά επίσης τα τελευταία χρόνια σε αυτό δηλαδή... Γιατί πλέον έχεις εκπαιδεύσει κόσμο και με τη δουλειά και ως Γιώργος Στάθης και ως HandsUp Agency, έχεις δει τα παιδιά να αλλάζουν, τους εφήβους να αλλάζουν; Γιατί δεν μιλάω για τους ενήλικες, είναι λιγάκι lost case, άλλα για τους πιο νέους.

- Πρέπει να πω ότι η εντύπωση που μου δίνεται αυτή τη στιγμή είναι ότι γενικότερα η νεολαία είναι ανοιχτή, άλλα και διχασμένη επίσης. Δηλαδή θεωρώ ότι υπάρχουν παιδιά με πάρα πολύ ανοιχτό μυαλό και έτοιμοι να αντιμετωπίσουν κάθε ενδεχόμενο στο μέλλον με πολλή φρεσκάδα και νεανικό τρόπο και να βρούμε λύσεις και υπάρχει θεωρώ και ένα κομμάτι της νεολαίας, που κυρίως επηρεασμένο από τους γονείς του, κρατάει ακόμα το μυαλό του αρκετά κλειστό.

- Ακόμα; Το 2022;

- Εγώ αισθάνομαι ότι ναι, υπάρχει.

- Το οποίο είναι εντυπωσιακό γιατί πλέον έχεις πρόσβαση στην πληροφορία παντού και πολύ εύκολα. Θα το καταλάβαινα αυτό πριν 100 χρόνια, δεν το καταλαβαίνω τόσο τώρα, σήμερα.

- Αισθάνομαι ότι σίγουρα το οικογενειακό περιβάλλον επηρεάζει πάρα πολύ. Επομένως, αν και ο γονιός δεν κάνει μια προσπάθεια προκειμένου να φέρει το παιδί του σε επαφή με θετικά πρότυπα, δεν μπορεί να εξελιχθεί, όπως είναι αναμενόμενο, να εξελιχθεί.

- Σε ευχαριστώ πάρα πολύ που ήσουν κοντά μας σήμερα και θα τα ξαναπούμε σύντομα!

- Και εγώ ευχαριστώ πολύ!

Ανδρική φωνή: Η συμπερίληψη δεν είναι μία επιλογή, είναι η μόνη επιλογή.

Για να μη χάσετε κανένα επεισόδιο από τα podcast του Hop On Inclusion ακολουθήστε μας στο Spotify, Google Podcasts, Apple Podcasts, Podbean και φυσικά στο hoponinclusion.com.

Transcript

Male Voice: These are the hoponinclusion.com's podcasts

Athena Kritikou: Hello, my name is Athena Kritikou, SKEP's Founder and President. Today I am hosting George Stathis. George Stathis has been a professional Greek Sign Language Interpreter since 2013. He is the Founder and President of the Social Company "HandsUp Agency", the first sign language interpreter agency in Greece. In 2019, he was elected president of the Greek Sign Language Interpreters Association.

Male voice: Disability? Don't stick to stereotypes. Learn to live together in a world for all.

Athena Kritikou: My dear George, in a previous podcast we talked about you, what led you to resist an indifferent society and the reasons that motivated you to create the "HandsUp Agency" in 2017. In October 2019, your first book entitled "The 7th Descendant and the Twin Gems" was published from Hydroplano Publications. Tell us a little about your book, about Thalia and about the deaf hero of your book, Kimon.

George Stathis: Well, "The 7th Descendant..." is essentially my first literary book and I would like to add that I have started writing books since I was 13. It is a big part of who I am, and I want to develop this aspect as well. To be brief, let's say it's the adventures of a teenage girl, or woman, and I say woman because she becomes one later on in the story. Anyway, she discovers magical powers through a gem, that she inherited from her family. So, she begins a journey to try to discover if these powers define her or if she can actually manipulate these powers. She tries essentially to understand what the relationship between her and this gem is. In this book, I think it was inevitable for me to include a deaf character because, like me, deaf people exist in my own life and I interact with them every day, it's something completely normal and spontaneous in my life. So that's exactly how it should be in the book as well. It is an opportunity to show that in a fictional world a person with disability can have a place in it and even play a very important role, but I don't want to do any spoiler alerts. It is an opportunity to depict sign language through the book, and that even in a magical world a person with disability has a place.

- Of course. Tell me, what was the public response to the book? I also believe that it would be very interesting to provide this book in schools because it is very interesting to have a character who is different from the others. So, what has been the response in general?

- I must say that a lot of people were surprised, even though I didn't expect it, that there is a deaf character in the book. I considered it very natural that there would be one. The response to the book was very positive and additionally I was told by readers that it was the first time they could understand aspects of a deaf person that they could not see in the real world, in society. I think that in fact yes, it is very important that such books are found in schools and that children come into contact with issues relating to society, such as disability, through the literary world. At this point, I should say that about a year ago, my first fairy tale was published, which has QR Codes, and one can listen to the fairy tale, in this way allowing a blind child to listen to it, as it is read by an actor.

- What is the title?

- The title is "Rachel and her Magic Lessons (M)Passions."

- Amazing! Is it from the same publisher?

- The same publisher, yes. Furthermore, in this fairy tale there is also a QR Code where you can see the fairy tale in sign language, and "read" the whole fairy tale in sign language. I believe this could really be an educational tool in schools.

- Have you translated it into English?

- No, not yet.

- Well, it should be! Because I am sure that abroad there are such books, whereas in Greece there are none, or at least very few, therefore it is worth it. Maybe you should try to enter the international realm of fairy tales with different heroes. Which had the greater response, the first or the second book?

- I would say it was the second one because I came into contact with many elementary school children, who were very excited, even though they were not deaf.

- How did you come... Sorry to interrupt, but I'm really intrigued, how did you come into contact? Did you give presentations at schools?

- Yes. I went to some schools and gave presentations and I saw the pupils in action, that is, scanning the books with their mobile phones, because as we know all children now have mobile phones from a very young age, and I saw them scanning the QR Codes and trying to understand the semantics, making the various hand gestures that the interpreter did, in order to understand which word corresponded to the sign language gesture.

- Amazing! At what age, rather what grade, did you start with?

- I went to a Second Grade Class of a Primary School, I also went to a Fifth Grade Class of another Primary School. The reactions were varied, but I have to say that we received the best questions from the second graders!

- Elementary school, second grade, of course. We have experienced this at SKEP with the lessons in schools, that is, with the open dialogue we implement in Elementary Schools. The younger the children, the more open to diversity they are. Rather, they are not open, it is part of their life, they do not see any differences.

- Their minds haven't yet been filled with taboos.

- Exactly.

- So, they can ask you things that are truly jaw-dropping, things that you aren't expecting to be asked. Also, they immediately understand what you're telling them, or rather, since they have no taboos, they haven't created these little "boxes" in their minds... at least not yet.

- Actually, that was my next question. Taboo in the area of the deaf and hard of hearing... what is it, how often do you come across it, and where is it found mostly? I think it's a big issue, the issue of taboos. Have you come across it often?

- Of course! Through my work because I am... we can say that essentially the interpreter is the bridge of communication between the hearing and the deaf.

- Correct.

- So even hidden thoughts become completely clear to the interpreter. We must say that a deaf person encounters taboos and stereotypes throughout his daily life, from being served in the civil sector, the way he will be served, whether it is good or bad, but even in the "good way" there are still hidden taboos, in other words, they serve him/her in a manner that is, in essence, discriminatory.

- Mm...

- Even the way they give him/her priority, the manner they talk to him and treat him, all these behaviors are discrimination.

- Do you know what we have realized at SKEP? That in fact, deafness is the most difficult disability. Why? Because when you meet a person with a mobility impairment or a blind person, you see them, you deal with them, that is, you see the wheelchair, maybe you see a cane or a guide dog, so you prepare yourself in how to manage the situation. You don't understand a deaf person, he/she comes in front of you suddenly and you realize that he can't talk to you in the way you can understand and you can't hear him/her clearly and at that moment, you freeze a little. I don't think freezing is bad because it's a new situation for you. It's all about how you handle it.

- Yes, you're right. I want to tell you a humorous example, about how people freeze when they see a deaf person. Very often when a deaf person reaches a counter and tries to be served, the hearing person answers in English.

- Does the server think he/she speaks English because he doesn't understand him/her?

- I have the impression, through my years of experience... I have now started to study some behaviors to understand exactly what is happening. I believe that the human brain, because it is used to something unknown, to a gap in the language, in communication, that in fact it responds in English, because that is our natural response to everything! When we don't know something, we tend to speak in English. Apparently, the hearing person feels that the only way to connect with the deaf person is to respond in English.

- Well, that's incredible.

- So many times, we find ourselves in this awkward position to explain that the gentleman is in fact Greek, he just "speaks" in sign language, you don't need to speak to him in English. It's an automatic thing and has happened too many times to count. [laughs]

- This is why I insist on how important it is to intervene in schools from an early age to familiarize children with the concept of diversity. I think it would change the situation a great deal.

- And this is where I would like to return to the role of the fairy tale in schools. That was the goal when I created the book, because I think that if we come into contact with accessibility, with disability from a very young age, it will be something very normal for them later on.

- Yes, you see this when in a family there is a child with a disability, the siblings, the family are completely familiarized and there is absolutely no problem. The same is true in classes where there is a child with a disability... once again the classmates have no problem. Have you made any moves either as HandsUp or as you yourself, George Stathis to enter more regularly in schools, to present, let's say, the fairy tale or some techniques or to explain what sign language is, how we manage...?

- The truth is that, and I think we all know it, that due to bureaucratic red tape it is not easy to enter schools. You know the fairy tale was a "Trojan Horse", I can say, because the schools themselves...

- It was the right tool.

- ...they were coming to me and asking to join them, whereas it is much more difficult when you ask to join a class to discuss about disability and to get the ok. However, when the school itself asks for you, the process is much easier.

- I suspect you have only worked with schools in Attica.

- Exactly.

- Because the province would be very interesting. To send this book to small villages, to small communities, to schools where there are only 10 children or 5 children... Can you do it online? Or do you have to be... I guess you have to do it yourself or be present yourself or have someone else explain exactly how the accessibility of the book works.

- Online yes, of course, the point is that it is good for the children to ask their questions at that moment so that there can be a strong interaction.

- Right.

- There was indeed an online presentation with a school in Thessaloniki, and the pupils did ask me various questions, but I still didn't feel the same because we didn't have that contact, like the one with the children in Attica, who, at the end wanted to hug me, wanted to ask me a lot of things, wanted to do sign language all together. I think all these factors really count.

-You know, in some grades there could also be sign language lessons, that is, it could be part of a lesson, I'm not suggesting you teach sign language, really because it takes too much time. First of all let me ask you how long does it take to learn sign language? Let's start from the beginning.

- We could say that it takes 4 years to learn sign language at a very good level of communication.

- Oh, it takes 4 years.

- Yes 4. You also have to take into consideration the interpretation training afterwards.

- Yes, yes, it's not just learning sign language.

- It's 4 years. However, my own personal opinion is that just as we learn English, we might as well learn sign language in schools. At least at a basic communication level.

- 5 basic phrases, good morning, goodbye, right?

- Yes, we're not going to discuss nuclear physics, just basic stuff.

- No, exactly. To show the disabled person that you have made the effort to enter his/her world as well. It's much more a matter of empathy, I'd say.

- And it is a part of our society that you will undoubtedly come into contact with at some point, why shouldn't be prepared for it?

- Of course. You have probably noticed a difference in the last few years regarding this... Because now you have educated people, both through your work, as George Stathis, and as HandsUp Agency. Have you

seen children change, teenagers change? Because I'm not talking about adults, that's a bit of a lost case, but about our youth.

- I must say that the impression I get at the moment is that in general the youth is open to diversity, but also divided at the same time. In other words, I think that there are children with a very open mind, ready to face any eventuality in the future with a lot of freshness, and in a youthful manner, to find solutions. However, there is also a part of young people, mainly influenced by their parents, who are still narrow minded.

- Still? In 2022?

- I feel that, yes!

- Which is impressive because now they have access to information everywhere and very easily. I would have understood this 100 years ago, but today I don't understand this attitude.

- I feel that the family environment definitely plays a huge role. Therefore, if the parent/parents make no effort to bring his/her child into contact with positive role models, it is expected that he/she cannot evolve, cannot develop an open mindset.

- George, thank you very much for being with us today and we will meet again soon!

- Thank you very much too!

Male voice: Inclusion is not an option, it's the only option.

To never miss an episode of Hop On Inclusion podcasts follow us on Spotify, Google Podcasts, Apple Podcasts, Podbean and of course hoponinclusion.com.